

Юрко Позаяк**ЯКЩО**

1.

Якщо ти летиш в літаку
І падає твій літак
ВрОбитись в годину таку
Не соромно аж ніяк

2.

Якщо тебе ненароком
Гепнуло шлакоблоком
Вважай, що тобі повезло
Останнє в житті запаadlo

3.

Якщо ти лежиш у гробу,
Спокійно лежи на горбу
Життя непогана хріновина
Тобі ще заграють Бетховена

4.

Якщо тебе розстріляли
Дарма! Хай кати лютують
Пройде десь років із тридцять -
тебе реабілітують!

5.

Якщо птаха тримати в неволі,
Якщо птахи підрізати крила
І якщо відрубать йому лапи,
А до того ще й вищипать пір'я,
І напхать йому в задницю яблук,
І усе це в духовці спекти, –
То це буде засмажена качка,
Це окраса святкового столу.

Сергій Жадан

ПЕРЕВАГИ ОКУПАЦІЙНОГО РЕЖИМУ

1
В один із днів повернеться весна.
З південних регіонів батьківщини
потягнуться птахи, і голосна
свистулька вітчизняної пташини
озвучить ферми і фабричні стіни,
і грубий крій солдатського сукна,
і ще багато всякого гівна.

2
Але печаль лягає на поля.
Нужда голімі розправляє крила,
докіль поет тривожно промовляє:
я є народ, якого правди сила;
цю жінку я люблю, вона просила.

3
Сумна країна у години скрут.
Блукає міщанин поміж споруд,
з усталеним природнім артистизмом
говорить і його словесний труд
повніше нездоровим еротизмом
і побутовим антисемітизмом.

4
Сколовши босі ноги об стерню,
старенький Перебендя коло тину
ячить собі, що, скурвившись на пню,
лукаві діти в цю лиху годину
забули встид, просрали Україну,
забили на духовність і борню,
і взагалі творять якусь фігню.

Станси для німецько-фашистських загарбників

а.
Лілі Марлен, ти не росла у совку,
ти взагалі не знаєш, що це таке – совок,
але батальйони тягнули цю пісню ламку,
ховаючи в ранцях на застібці і на замку
між порнографічних листівок трепетний мамин рядок.

б.
Війна почалася у червні, а вже восени,
з пантами прогоцавши літню кампанію, в ніч
відходили “наші”, як ніжно себе вони
самі й називали, і, мабуть, немає вини
в такій безпідставній любові до малознайомих облич.

в.
Така вже була умова, що їх вела уперед,
така пролетарська сансара, такий православний чин,
щоб кожен в своїй ойкумені сягнувши зірок і планет,
знайшовши предмет любові, любив собі цей предмет,
окрім, звичайно, дебілів і одиноких мужчин.

5
Бідує місто. Кинувши фрезу,
робітники на заводському ганку
лаштують косяки, бузять бузу,
розводять спирт, заводять варшав'янку
і, втерши соплі та скупують сльозу,
майовку перетворюють на п'янку.

6
Село мине спокуту цю тяжку.
Село – це корінь нації, це води,
що рушать берег. Молодь на лужку,
довірившись сільському ватажку,
заводить, навернувшись до природи,
народні сороміцькі хороводи.

7
Тому життя ніколи не втрача
своїх прозорих гомінких проекцій.
Стрімкий юнак, легке дитя ерекцій,
хапа за руку втомлене дівча,
і вже вони – аж дня не вистача –
займаються конспектуванням лекцій,
зневаживши вимоги контрацепцій.

8
І лиш зоря над містом пролягла,
юнак змахне краплини із чола
і молодечо усмішкою блисне.
Бо попри те, дала чи не дала,
у щастя людського два рівних є крила:
троянди й виноград – красиве і корисне.

1998

Г.

Але ви врешті з'явилися – діти германських лісів,
непосидючі шибайголови рейнських трудящих долин,
і всі міщани раділи появі цих голосів,
за винятком агітатора, котрий вже мирно висів,
і був один, хто не тішився, був взагалі один.

Г.

Наївна й смішна веремія, як в жодному з інших міст.
Ось ветхий петлюрівець чистить свій слуховий апарат,
ось збуджені комсомолки до співу виказують хист,
і з братськими хлібом-сіллю ставши на повен зріст,
з бантами на вишиванці виходить коляборант.

Д.

Ви дбали про місто, листівками всіявши брук,
і хай мародеру дрижав його згорблений карк;
відкрили “Просвіту”, зчиняючи гамір і грюк,
зібрали до зоопарку вцілілих радянських тварюк,
хоч на фіг кому потрібен він був – цей ваш зоопарк.

Е.

Ті піонери-юннати, які вам писали вірша,
та вчителька мови, котра пускала вас на постій, -
вони ще сплатять офіру за всіх, хто від них вируша,
ось вона, діти, слов'янська психоделічна душа –
знаєш, який буде вжинок, але таки спробуй, посій.

Є.

Скажіть запальному хлопчині, який промерзав до тла
в зимовій редакції, вірячи, що це іще не кінець,
коли ви йшли з цього міста, з його води і тепла,
скажіть, чи крапля сумління хоч раз по тім затекла
до ваших холодних німецько-фашистських сердець?

Ж.

І навіть можна не знати природи якихось речей,
але, якщо вже відверто, без соплів і без образ –
попри усю непруху, попри тугу, ачей,
невже ви самі не бачили, невже не мали очей,
що райх ваш – фата моргана, і фюрер ваш – підарас...

З.

Адже біль цього міста вже не звести до ладу,
не стишити цю відразу до всіх, хто його здавав,
тому і я краще здохну, чи просто так упаду
на площу його свободи – виснажену і руду,
аніж відійду від коріння його наркотичних трав.

И.

Лише нерухоме небо, небо собі згори
лінзами Богородиці зазира до осель...
Гріються шоколадки у руках дівчорі,
пахне драпом в учительській, дощ заливає двори,
гелікоптер пролітає, мов мандрівний журавель.

Василь Герасим'юк

ХУДОЖНИК

Чому не намалюєш
дарабу останню? –
прошуміла під хатою
Черемошем вісімдесятого.
Чому не намалюєш
останні праліси? –
ти знав їх.
Ти знаєш:

ніколи полотно не буде
вищим від снігу дитинства
і голоснішим від нього опівночі,
коли спали покотом на підлозі
люди далекі,
бо ліс повалили
і обвішали всю піч, хату всю
мокрими онучами,
і говорять – бояться не наговоритися,
і ждуть не діждуться кулеші,
бо ти вибіг по воду
і не можеш до хати зайти,
застиг коло порога у снігах –
наче пропускаєш мертвих...

А там таке потішне вигадують –
від реготу стеля падає, гражда валиться!

СТАРИЙ ЗАВІТ

Володимиру Забаштанському

Мій тато у тифозному бараці
читав Старий Завіт.
А поруч труп
лежав. Іще вчорашній.
Наче зруб,
зіяв барак. Не винесли і вранці,

і тато книгу між собою й ним
поклав. Заплющив очі і розплющив.
Бо вимовить не міг. А зір подужчав.
Здіймався барак, мов полонинський дим.

Ще мертво спали і живі. Тому
почув мій тато кроки.

Руку потай
поклав на книгу.
І побачив постать
в бараці — наближалась у диму,

нагадуючи здалеку Чугайстра:
звисала вовна з нього, борода,
як вовна, сива, лісова хода,
а поглядом барак, мов дебря, — наскрізь.

Перехрестився тато —

той не зник.

І вдруге, втретє, але той не здимів:
вистукував копитами своїми,
немовби він зайшов у пастівник.

В літа пастуші тато мій не раз
його стрічав у світанковій мряці,
та вперше у тифозному бараці
цей добрий дух, як смертний страх, потряс.

Ніхто й не ворухнувся.
Мов не сплять,
а вимерли усі, як дід, що поряд.
Про що ці люди думають, говорять,
виходячи з бараків, як з багать?..

Не вимовити слова. Мертвий крик
підкрався збоку, душить по-злодійськи...
Все вище дим, все вище полонинський!
І плаче полонинський чоловік

в тифозному бараці. Кличе він...
Вона жива. Вона жива ще, мати.
В якій би книзі смерть свою сховати?
Хто хвойний дим підніме із колін?

А-а-а, добрий дух? Ти вовною трясеш,
копитами вистукуєш в бараці.
Ти ще закрутиш у своєму танці,
але на цвинтар ти не віднесеш,

бо яма там на всіх одна. Вона
чекає нас.

Вона щороку глибша.
Скликає полонських духів тиша
з бараків наших. Теж — на всіх одна.

Вони приходять, коли мертво ми
спимо.

І КНИГА захищає ложе.
І добрі, й злі.

Ніхто з них не допоможе,
коли вже нам несила будь людьми.

Вони приходять у вечірній млі,
вони приходять у ранковій мряці.
Мій тато у тифозному бараці
побачив їхні ратиці в золі.

...Мій присмерковий полонинський дим.
Кого він в піднебесі не вколише!
Мій тато вчасно розминувся з ним
в ранковій тиші. Стало ще тихіше.

Ігор Римарук

Нічні голоси (Василеві Герасим'юку)

Ці нічні голоси -
ці закинуті в моторош митарі -
комірчину твою не забудуть,
проси не проси:
ти накликав їх сам,
їх шукав у вселенським гармидері -
і на вбогу свічу
прилетіли нічні голоси.

Потаємні вони -
а тобі закортіло катренами
розікласти по аркушах їх -
о свята простота!
Але вбивць голоси
прикидались тоді убієнними,
а пророчі слова
заповзали вар'ятам в уста.

Ти благасш тепер:
"Удостой мене іншої напасті,
а не хору нічного
провидців, катів, гультяїв...
Їхні гімни й прокльони
хіба увібгати в анапести? -
кожен - щось утаїв.

Кожен - сповідь і лжу,
на зап'ястях вузлує, мов ретязі,
не втекти
ні в подільські поля,
ні в карпатські ліси...
О нічні голоси,
ви й під землю також доберетеся!
Загніти мені слух! -
наближаються вже голоси.

Це покликачі -
знову мене загадати на розпити?
Чи вославили знов мудреці
празникову зорю?
Де чії голоси?
Чом усі переплутались, Господи?! -
з усіма говорю -
наче відаю, що я творю"